

Uzasadnienie

Decyzją Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 23 listopada 2016 r. Sekretarzowi Stanu w Ministerstwie Rozwoju Jerzemu Kwiecińskiemu powierzono zadanie utworzenia międzyresortowego zespołu w celu opracowania priorytetów społeczno-gospodarczych polityki migracyjnej, które będą odpowiadać na wyzwania jakie stoją przed polską polityką migracyjną. Biorąc powyższe pod uwagę, proponuje się utworzenie Międzyresortowego Zespołu do spraw społeczno-gospodarczych polityki migracyjnej, będącego organem pomocniczym Rady Ministrów.

Jak wskazano w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, jednym z najważniejszych wyzwań dla rozwoju kraju są niekorzystne trendy demograficzne, które przejawiają się w jednym z najniższych współczynników dzietności na świecie (212 miejsce w 2014 r.) oraz spadkiem liczebności osób w wieku produkcyjnym w powiązaniu z niekorzystnymi zmianami struktury demograficznej w ujęciu terytorialnym. W końcu 2014 r. liczba ludności w wieku produkcyjnym (18-59 K i 18-64 M) wynosiła 24,2 mln osób i stanowiła około 63% całej populacji. Zgodnie z prognozami GUS szacuje się, że w 2050 r. grupa ta będzie liczyła około 19 mln, czyli 56% całej populacji. Skutki trendów demograficznych obserwowane w depopulacji, zaostrza dodatkowo (wynikająca głównie z różnicy potencjału ekonomicznego Polski i krajów zachodnich) emigracja, dotycząca przede wszystkim ludzi młodych, często dobrze wykształconych.

Ze względu na przewidywania dotyczące rozwoju sytuacji demograficznej można spodziewać się, że w gospodarce pojawi się zwiększone zapotrzebowanie na siłę roboczą w większości działów gospodarki i branż. Zwiększenie podaży siły roboczej będzie warunkiem koniecznym dla sprawnego funkcjonowania gospodarki oraz zapewnienia stabilności systemu zabezpieczenia społecznego. Zadania w tym obszarze muszą obejmować aktywizację zawodową populacji miejscowej oraz uwzględnić potrzebę zwiększenia ogólnego zatrudnienia poprzez napływ z zewnątrz (imigrację zarobkową).

Gospodarka polska już dziś potrzebuje pracowników spoza Polski, a w przyszłości będzie ich potrzebować coraz więcej. Specjaliści zajmujący się sytuacją na polskim rynku pracy wskazują, że w roku 2030 pracodawcy będą mieli problemy z obsadzeniem co piątego stanowiska pracy – z 20 mln potrzebnych pracowników pracować będzie ok. 16 mln osób; brakować będzie nie tylko pracowników wysoko wykwalifikowanych, lecz również tych o kwalifikacjach podstawowych. Zdaniem specjalistów najprostszym sposobem zapobieżenia temu zjawisku byłoby przyjęcie imigrantów. Do roku 2050, aby utrzymać obecny poziom zatrudnienia w polskiej gospodarce, musiałyby w niej pracować ok. 8% obcokrajowców (taki odsetek pracuje obecnie w Niemczech).

Wraz ze zmianami na polskim rynku pracy, których zewnętrznym przejawem było zmniejszenie poziomu bezrobocia i pojawienie się wolnych miejsc pracy, wyraźnie wzrosła presja pracodawców na pozyskiwanie siły roboczej z zagranicy. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że cudzoziemscy pracownicy spełniają przede wszystkim komplementarną rolę na polskim rynku pracy – podejmują się zawodów nieatrakcyjnych dla pracowników rodzimych bądź takich, gdzie ich unikalne kompetencje stanowią istotną wartość dodaną.

Wszystko to skłania do przyjęcia konkluzji, że polska polityka migracyjna powinna być, przynajmniej w krótkim okresie, podporządkowana prymatowi rynku pracy i jego potrzebom. Powinna być ona także w o wiele większym niż dotychczas stopniu proaktywna, poszukująca optymalnych rozwiązań z punktu widzenia rozwoju gospodarczego kraju. Biorąc pod uwagę powyższe wyzwania, konieczne jest przygotowanie nowych priorytetów społeczno-gospodarczych polityki migracyjnej Polski.

Zadanie to zostanie powierzone Międzyresortowemu Zespołowi do spraw społeczno-gospodarczych polityki migracyjnej, którego celem jest przygotowanie projektu dokumentu pod tytułem „Priorytety społeczno-gospodarcze polityki migracyjnej”. Dokument ma obejmować takie elementy jak: wypracowywanie rozwiązań sprzyjających przyciąganiu i asymilowaniu wykwalifikowanych kadr pracowniczych do Polski, określenie kierunków działań związanych z reformą polityki migracyjnej pod kątem uzupełniania luk kompetencyjnych oraz braków kadrowych na polskim rynku pracy, wypracowywanie rozwiązań dotyczących koordynacji działań organów administracji rządowej realizujących zadania w dziedzinie migracji oraz spójnego i instytucjonalnego systemu zarządzania procesami migracyjnymi w kontekście społeczno-gospodarczej sytuacji Polski, a także współpraca z organami administracji rządowej, samorządowej oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie problematyki migracji.

Zgodnie z postanowieniami Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, przewodniczącym Zespołu będzie przedstawiciel ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w randze sekretarza stanu. W składzie Zespołu przewiduje się przedstawicieli ministrów właściwych do spraw: członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, finansów publicznych, gospodarki, informatyzacji, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, nauki, oświaty i wychowania, pracy, rodziny, rolnictwa, rozwoju regionalnego, rozwoju wsi, szkolnictwa wyższego, turystyki, spraw wewnętrznych, zabezpieczenia społecznego, zagranicznych, zdrowia, Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa

Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, a także Głównego Inspektora Pracy, Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Komendanta Głównego Policji, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców lub ich zastępców.

Do prac Zespołu, na wniosek przewodniczącego, mogą być również zapraszani z głosem doradczym lub w celu realizacji określonych przedsięwzięć osoby niebędące członkami Zespołu w tym: przedstawiciele samorządów lokalnych, organizacji społecznych, stowarzyszeń oraz środowisk naukowych.

Przewodniczący Zespołu może również tworzyć zespoły i grupy robocze, których zadaniem będzie wsparcie Zespołu.

Z uwagi na potrzebę jak najszybszego przygotowania nowych priorytetów społeczno-gospodarczych polityki migracyjnej Polski proponuje się, aby projektowane zarządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, czemu nie stoją na przeszkodzie zasady demokratycznego państwa prawnego.

Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie wymaga przedłożenia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

Projekt zarządzenia nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).